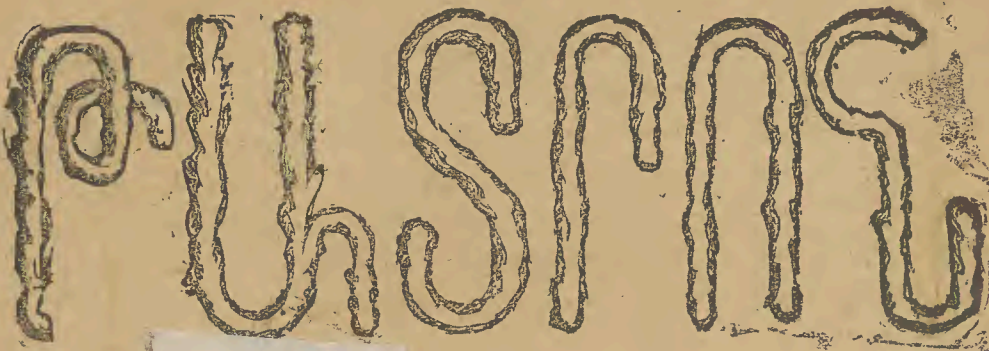

Թատրոնը կը հրատարակվի Չորեքշաբթի և
Հաջորդ օրերը :
Տարեկան բաժանորդագին և Պոլսոյ հա-
մար շարք բոլոր դատարան համար հինգ արծաթ
մէջիտ կԱՆԻՍԻԿ :
Բաժանորդագրութեան տեղն է Ս. Ղ. Ե-
ղազմանեան գրատունը Ենի շէմք Չորեքշաբթի
հաստիսի Թիւ 3 :
Դրոված ձեռագիրները ետ չեն տրվիր :

Լրագրոյ վերաբերեալ գրութիւնները պէտք
է ուղղել առ Յ. Յ. Պատրոնեան Մեծ Նոր խան
վերին սահմանը Թիւ 10 Լրագրոյ տպա-
րան :
Լրագրոյ խմբագրին հետ տեսնելու վաճառ-
քի վերաբերեալ և շարք օրերը միայն կրնայ
գտնուիլ և լրագրոյ տպարանը :
Չափաւ ծախքը չվճարված նամակ չընդուն-
վիր :

Ա. ՏՄԱՆՈՒՅՈՒՄ

Թատրոնի բաժանորդներէն ժամանք շատ ան-
գամներ գանգատած ըլլալով թէ թերթերն ինչ երբե-
մէն ուշ կ'ստանան և երբեմն բնաւ չեն ընդունիր ,
որոշեցինք այս գանգատներու նորէն տեղի չտալու
համար , ստանալներ բաժնէն մեր բաժանորդաց , որ-
պէս զի այդ տոմարներէն տան լրագրութեան տեղն
և փոխարէն Թատրոն առնեն : Այս եղանակաւ տա-
րակոյս չկայ որ մեր բաժանորդները թէ կ'ստանան
և թէ կ'անտեսուին կերպով պիտի կրնան ստանալ
թերթերն :

Բ.

Դարձեալ մեր բաժանորդներէն ոմանք գիտո-
ղութիւն ըրած ըլլալով թէ Թատրոնի մէկ թիւոյն
30 բարձր գին (Խղթադրամ) և 40 թիւոյն 4 մէ-
ծիտէ բաժանորդագին դնելուն մէջ արամբարանու-
թիւն չկայ , և մեզ ալ անկարելի ըլլալով բաժանոր-
դագինը զեղչել , որոշեցինք այսմանամ միջին լրա-
ցած բաժանորդաց թերթ գրելը դադարեցնելով խընդ-
րել իրենցմէ որ բարեհաճին ձեռքէ տանել մինչև որ
գրամոյց վիճակը կարգադրվի և մենք ալ կարող ըլ-
լանք գոհացուցիչ անորհնութիւն մը ընել :

Գ.

Ս. Միքայէլեան Տպարանը՝ որ կը տպվի Թատր-
ոնը , Մեծ-Նոր խան՝ դռնամէջը՝ թիւ 40 սեն-
եակը փոխադրված ըլլալով , մեր գրատեսակին ալ
նոյն տեղ թիւ 3 սենեակը փոխադրված է :

ՉՈՐՐՈՐԳ ՏՄՐԻ ԳՅՐԶ

ԹԱՏՐՈՆԻ ԾԱՆՈԹԱՆԱԾՆԵՐ

Այսօր Թատրոն իւր երրորդ տարին լը-
րացունելով չորրորդին կը թեմակոխէ :

Այսօր Թատրոն ճիշդ երեք տարեկան
կըլլայ ըստ երկի մարդոց և մէկ ու կէս տա-
րեկան ըստ կանանց , որ սովորութիւն ունին
տարիներին կէս առ կէս դեղչելու մեր թղթե-
րուն տոկոսներուն պէս :

Թատրոն երեք տարու մանուկ մ'է , բայց
չէ այն մանուկներէն՝ զորոնք համբուրելու
համար եթէ գիրկը առնեն՝ երեմիին թթուե-
ցունելով լալ և պօռալ կ'սկսին : Թատրոն
այն մանուկներէն է որք անոր տոնը Բալլէթ
ընելով՝ այսինքն անոր տոնը նկարագրին ներ-
կայացունելով իրենց վրայ , և երբեմն ալ մէ-
կուն մօրուքը քաշելով միւսին պէտքերը փըր-
ցունելով ամբողջ ընկերութիւն մը կը զուար-
հացնեն :

Թէպէտ և Թատրոնը ասանկ սիրուն տը-
ղայ մ'է , բայց և այնպէս քանի մը անձերէ
բաւական ապրտակված է :

Ինչու այդ մարդոցմէ ապրտակվեցաւ
Թատրոն , ինչ էր յանցանքը :

Պատճառը պարզ է :

Այդ քանի մը անձերը Թատրոնը որպէս
թէ չոյելու համար գիրկերն առած ըլլալով
Թատրոնն ալ , որովհետեւ տղայ մ'է , չկրնա-
լով ինքզինքը բռնել անոնց պիտերը քաշել :

Ասոր վրայ անոնք ալ սրգոյնելով ապրտակեցին
խեղճը :

Եւ սակայն չվճատեցաւ , իր սկզբանցը
մէջ անասան , ընթացիցը մէջ հաստատ , իւր-
ճին առջև համարձակ , արհամարհեց այդ
ապրտակները և ըսաւ այդ քանի մը անձանց .

« Գանի որ ես տղայ եմ , իմ խաղալիկս
ըլլալէ չպիտի դադարիք զամենայն աւուրս կե-
նաց իմաց » :

Այս ըսելով կամթանց , ապրտակեց ինչ որ
չար էր , տղեղ էր , անօգուտ էր , իսկ շո-
յեց և համբուրեց ինչ որ գեղեցիկ էր , բարի
էր և օգտակար էր :

Ահա այս անփութութիւն նշանաբանով է որ
Թատրոն կը մտնէ այսօր ալ չորրորդ շրջանին ,
հրապարակաւ շնորհակալութիւն յայտնելով
այն ամեն անձանց որ իրեն մեծնալուն հա-
մար ամեն ճիշդ թափած են և գեւ կը թա-
փեն , ինչպէս նաեւ հրապարակաւ խնայ յայտ-
նելով այն բաժանորդաց , որոնցմէ Թատրոն
ստակ ուղած ատենը կամ իբրեւ ողորմութիւն
կուտան և կամ մուրացկան մը վռնտելու պէս
կը վռնտեն :

ԿՍՄԻԹ

Խաղաղութեան յոյսերու սովը տիրել ըս-
կաւ . . .

Ամեն լուր դուշակել կուտայ որ Յանոսի
մեհեանին դռները քիչ օրէն բացվին :

Մեր Սահմանադրութիւնն , մեր երեսփո-
խանական ժողովը չկրցին որոշել թշնամին ,
որ ստատիկ զայրացած է մեզի դէմ : Գոյն
տարիէ ի վեր Լեթէ գետէն խմած ջուրներն
մեր քիթէն բերնէն հանել կուղէ :

Ջրահաւորներու հրամանատարաց հրաման-
ներ տրվեցան յառաջ քաշելու :

Գարնի հրամանատարութեանը ներքե
դռնը միջ նաւակատորմին ալ շարժման մէջ է :

Ասոնց և ոչ մէկէն կը վախնամ . իմ վա-
խը այն է թէ Ռուսիա իր զօրքերը Բրուտ
գետէն սողին անցուցած ժամանակ Գարոն
ալ մեզի Ախերոն գետը չանցունէ . . . որով-
հետեւ հաջին դինը հիմակուրէն նորէն տասը
բարա վրայ դրաւ :

Խաղաղութեան պահպանութեանը համար
Աւստրիա վերջին փորձ մ'ալ պիտի ընէ :

Անգղիան այս լուրն առնելով Աւստրիոյ
կերպով մը կըսէ .

— Գեղի է մնացեր . դուն Բալլէթիդ կա-
պէ ու ետքը ասանկ գործերու մէջ մտիլ :

Կարծել կը կարծենք թէ Աւստրիան ալ
համազօր է որ իր փորձը չպիտի յաջողի .
բայց անտարբեր չըլլալու համար հարկադրված
է անգամ մը միջամտել :

Կը դառնայ դարձեալ Աւստրիան որ չը

յուսահատիր . և կը նմանցունենք զինքը ա-
նանկ բժիշկի մը որ մեռեալի մը բաղկերակ-
ները կը քննէ , և դեղագիր մը գրելով կը
պատուիրէ որ կէս ժամը անդամ մը խմէ
այն դեղէն և օրը քանի մը թէ՛ ժամ ելնէ պտը-
տի :

Խաղաղութիւնը 90% մեռած կը համարին
այժմ , աղօթենք որ Աւստրիան չվերակենդա-
նացնէ զայն :

Հետեւեալ սուտ լուրերը տեղական լրա-
դիրներէն քաղելով կը հրատարակենք :

— Գանի մը օրէն մայրաքաղաքս պաշար-
ման վիճակի մէջ պիտի դրվի :

— Թուրքիոյ մէջ դանուող հայաթականե-
րուն ի պաշտպանութիւն Ամերիկայի կառավա-
րութիւնը նաւատորմի մը դրկած է և Գոլիա :

— Կովկասու փոխարքայն Ռուսիոյ կայ-
սեր գրած է որ եթէ ետեւէն զօրք չհասցնէ
իրեն՝ տեղէն չկրնար շարժիլ :

— Երամեան Կարապետ պէյ վարժարա-
նի մը շինութեան համար երկու համար ոսկի
յանձնելու է Պատրիարքարան :

Լրագիրները հրատարակեցին որ Ռուսիա
Բրուտ գետին վրայ կամուրջներ շինել սկսել
է :

Անցեալ որ երկատարդին մէկը իր ծնո-
ղաց քով բարձր ձայնով լրագրի մը մէջ վե-
րոյիշեալ լուրը կարդացած ատեն հայրը մէ-
կէն ի մէկ կընդմիջէ աղան ըսելով .

— Ե՛ս աղայ , սընտից մէկ հատը թող
հոս բերէին ու Գարագեղի երկաթեայ կա-
մուրջին տեղը դնէին :

Միամտաբար զուրցված խօսքերը շատ կը
սիրեմ երբեք :

ԱՆՁՆԱԿԱՆ ԿԻՐԳ

Ընթերցող , սուկէ 3 ամիս առաջ այնպի-
սի ծանր հիւանդութիւն մ'եկաւ վրաս որ ,
բոլորովին ինքզինքս կորուսած էի և մազ մը-
նայ որ պիտի մեռնէի , Կերեայ թէ բժիշկներն
ալ ինէ ձեռք քաշած ըլլալու էին , որովհետեւ
ան խիստ ծանր օրերուս մէջ քովս բժիշկ մը
անդամ չեկաւ . բայց որովհետեւ « քեօմիւրէ-
ճան վերիճի Սլլահ տըր » երթալով ինքզինքս
դուռի և օր մ'ալ եղաւ որ պառկած անեկիւս
մէջ սկսայ Գոյի Գոյի պաշտիլ . ալ չեւ կա-
րող երեւակայել թէ իմ ուրախութիւնը մին-
չե ուր հասած էր , Մայր , քանի վրաս կը նա-
յէր , քանի կը տեսնէր որ ես օր օրի աղէկ-
նալու վրայ եմ կաշալէր և կը պաղատէր որ
տեղ մը ուխտ ընեմ : Չկրցայ գիմանալ մօրս
թախանձանացը և ոտքովս Գարակեօմիւրէկի ե-
կեղեցին երթալու և հոն պոյիս հետ մամ մը
վստերս ուխտ ըրի :

Ասիէ երկու երեք շաբաթ առաջ գրեթէ բոլորովին բաշխուած էին. սակայն օգետուն գէշութեանը պատճառաւ չէի ուզեր դուրս ելնել. վերջապէս անցեալ ուրբաթ առաւոյ կանուխ մ'արթնցայ, հագուեցայ, սգվեցայ և գոնէն դուրս ելնելով Գարակեօմրիկի ճամբան բռնեցի, ճամբան մի քանի տեղ հոգնութիւն առնելէս վերջը հասայ եկեղեցին:

Ներս մանկելով՝ շտակ դայի բանկալապետէն մամ մ'ուզելու, մարդը մամը ինձ տալու միջոցին բանկային վրայի յարկէն արժուկ մ'է վերթաւ. հարցուցի թէ՛ այս վրայի յարկը ո՞վ կայ — Հոն Թաղ. Խորհրդարանն է և Թաղ. Խորհուրդը ուրբաթ օրերն ալ նիստ կընէ, ըսաւ: Մինչդեռ մենք վարը այս Խօսակցութիւնը կընէինք, յանկարծ վերի ասլ մակին յարկաբեկ հայհոյութիւններու սոսկալի աղաթում մը. հայհոյութիւններ, որ ոչ խեղճի մը մէջ և ոչ ալ խելի մը գլուխ լսված ունի. չէի գիտեր թէ ի՞նչ է ասանց պատճառը, մէկէն բազմութիւնը կոխեց, եկեղեցին դարացի կանայք «թաղականները կռիւ կընեն կոր երթանք սէյր ընենք ըսելով վաղեցին եկան, ես ըսես ի՞նչ՝ հիւանդութեան նոր ելած, ձեռքս ոտքս տաւած, երեսնա գոյնը նետած, չուշելով կուռն վերջը առնել (վախնալով որ ի՞նչ կընեմ) եկեղեցի մտայ ուխտս կատարեցի և ինքզինքս մօտակայ հայ սրճարան մը նետեցի, սակայն խելքս միտքս հոն էր, կուզէի որ խնդրոյն ծանօթ մէկը դար և անկէ տեղեկութիւն առնէի, բաւական ատեն նստեցայ հոն բայց եկող գացող չեղաւ. ուստի սիրտս նեղանալով առի ջախջի. երկու օր վերջը իմացայ որ Թաղ. Խորհրդոյ մէկ պաշտօնի մասը այս օրերս Գառնատանական Խորհրդոյ ատենանք դատ մը կ'որոշուցած ըլլալուն եկեր է այն օրն միւսներէն վրէժ լուծելու:

Արդ՝ սիրելի ընթերցող, չըլլայ որ այս օրերս ուխտ ընէք. յիշեալ եկեղեցին կամ հիւանդ մը տանելով բաշխութիւն սպասէք, որովհետեւ ամեն հիւանդ ինձի պէս չըլլար, վերջը ձեզի սուղի կը նստի, հաղա սպասեցէք որ սա կռիւ վերջանայ և անկէ ետքը կամքը ձերն է, կուզէք դաջէք կուզէք մ'երթաք:

Վ.Ա.Ր.Օ.Ի

ԲԵՐԻՆԵՐՈՒ ԾԱՆՈՒՅՈՒՄԸ

Կիմոյունեն մեղ թէ իւսկիւտարու Տ. Գ. . . քահանան անցեալ շաբաթ Ժողովը դեան ծանուցում մ'ըրած է:

Յիշեալ ծանուցումը հրատարակելով արդայ հասարակութեան ուշադրութեանը կը ներկայացունենք:

Ահաւարիկ,

«Օրհնեալ Ժողովուրդ».

«Երբեք երբեք կը պատահի որ ձեր ասանքը չբացված և մէկ կողմէն չծակված ըլլալով հանդերձ կը պարպվին: Յայտնի է որ եթէ գողերը պարպած ըլլային՝ կամ բացած և կամ ծակած պիտի ըլլային ասան: Բարեւ պաշտօն Ժողովուրդ, դիտելու էք որ քերներ կան, սրանք ասանքը առանց բանալու տաւանց ծակելու, անոնց մէջէն սակիները կառնեն և անյայտ կըլլան: Ասանկ քեր մը այս օրերս լարեպաշտուն մէկու մը ասան պարպած ըլլալուն համար այսօր լալագին Տէր ուղղմեա մը պիտի ըսվի: Տէր Աստուած ձեր ասանքը այն քերներէն արտա պահէ. ամեն»

Գանի որ քերները Տ. Գ. . . քահանային գլխից չբացած ու չծակած կարողացեր են անօր ուղեղը առնել տանիլ, ասանքի գէշութիւն չհաւատարու պատճառ մը չունինք: Միայն թէ՛ յիշեալ քահանայն քերի տեղ եթէ ասանքը բաւը գործածէր՝ աւելի արտաբան նստան, աւելի զաւեշտական կըլլար ու Ժողովուրդն ալ աւելի կը խնդայունէր:

Ընթերցողներ Նիւրա Մարտ

Վանէն գրուած նամակէ մը հետեւալ դասարանի տեղեկութիւններն ստանալով կ'փութամք մեր ընթերցողաց հաղորդել:

Աղաքէկեան Մարկոս էֆ. որ Վանայ կուսակալին Խորհրդապետն է, իւր պաշտօնատեղին հասնելուն պէս, իսկոյն փութալով է հարկ եղած բարոյքմանց ձեռնարկելու: Փաշաքին տու ճիկ ստիկանաց վրայէն վէշերն առնուելով, իրենց տեղը ճանաչուելու են իւր պարզ քաղաքացի, և ստիկանութեան ինչպէս նաեւ հասարակաց տաւաղովութեան և բարեկարգութեան պահպանութեան հսկողութիւնը Հայոց յանձնաւոր է, ասանց մէջ նոր ստիկանութիւն մը կ'ազդուելով, և զէնք-սուր և ընթացիկ-տրուելով այս նորա կազմ հայ ստիկանաց: Գիշերուան պահապաններն ալ՝ որք տանիկ են եղեր՝ ասանց տեղ նոյնպէս գիւնդերալ Հայեր դըրուել են:

Այս երկու վկայութիւններն բաւական են հաստատելու թէ մեր տուած տեղեկութիւններն ստույգ են և հիմնաւոր:

Գալով Հայոց մէջ զինեալ ստիկան և քիշերային պահապաններ հաստատուելու կետին, որ շատին անհաւատարի կերեի, բոլոր Վանայից ալ քիտեն և կը վկայեն այսօր թէ Վանայ հրդեհէն յետոյ կազմուած յանձնաժողովոյ օրէն սկսեալ՝ տու ճիկ պահապանաց հետ հայ պահապաններ ալ ընկեր տրուել են, միւստեղ կատարել հրահրութիւններ, հայ Ժողովուրդը փառահրեցնելու և բարեկարգութեան մասին ապահովութիւն տրուելու համար իրենց:

Ահաւարիկ ասանքն մեր ձեռքի փառտերն և ունեցած վրկայութիւններն, պիտի գլու և հաստատուելու համար թէ մեր տուած այդ լուրն ըստոյդ է:

Լաւիէ Ի- 357

Լաւիէ Ի- 354

Նիկողոս մարգարէն եթէ կը փափարի որ այս գիտելը միջանդէն վերնայ՝ պարտաւոր է ընդունիլ Թատրոնի առաջարկութիւնները որք են:

Ա. Ետ կանչել Վանայ մէջ կազմել տուած Հայ ստիկանաց և պահապանաց խումբները:

Բ. Ամբիշուպէս բարեկարգութեանց սկընդի իր Լաւիէին տան ձեռքբերուն մէջ:

Գ. Խոստովանիլ թէ միմիայն շահու բարի նշանակաւ հրատարակած է այդ լուրը, ինչպէս որ հրատարակած էր Կովկասեան ապստամբութիւնը:

Դ. Հաշտութիւն կընել ասան բոյին հետ:

Ե. Խոստովանիլ դարձեալ թէ Թատրոնի համար գործածած կը բաւը աւելի Լըրագրին կը յարմարի, ինչպէս նաեւ Գէօ և Ե. Ժողովուրդը:

Զ. Խօսք տալ որ մէյմ'ալ Ահաւարիկէն

Յոյսէն, Լէվանթէն և ուրիշներէ բանադորու թիւն չպիտի ընէ, ինչպէս նաեւ Խօսքը թիւն չպիտի ընէ սուտ լուրեր տալով հասարակութեան:

Մինչև որ այս վեց Խաւարկութիւնները չընդունի Նիկողոս մարգարէն՝ մենք ալ վերի գիտելը չպիտի թաղենք:

ԽՈՍԱԿՑՈՒԹՅՆ

ԸՆԴ ԿԵՆՈՒՄԵՍ

(Երբեմն-Ինչ Ի- 244)

— Աղա, արջին համբուրութիւնը հատաւ, ոտքի վրայ ելեր կը պօռայ ու ներս մանել կուզէ կոր:

— Հիմա, հիմա, թշուառականը այսպիսի սպասեց՝ թող վայրկեան մ'ալ սպասէ, ի՞նչ կըլլայ կոր. ամեն տեղ վայրենիութեամբ վարուիլ չըլլար:

(Այս դաշտաններուն ալ քիչ մը կրեա տալու ըլլաւ նէ՛ բոլորովին անհանդիստ կընեն մարդս, և չեն թողար որ Խօսակցութիւն ունիս, գործ ունիս, ինչ ունիս նէ լմնցես. . . Նայէ՛, նայէ՛, հիմայ ալ գուռը կը ճանկաւէ կոր: . .)

— Ուստի, Պարոն Պօտ, իր ցաւիմ որ չը պիտի կրնանք աւելի երկար տեսութիւն ընել, վասն զի Խօսք չհասկողը հիւր մ'ունիմ դուրսը կ'սպասէ կոր. պէտք է որ քիչ մ'ալ անիկայ ընդունիմ:

— Մի ներդիք, Տէր իմ, Ժամանակը բաւական ուշացած ըլլալուն համար արդէն ես ալ երթալու կը պատրաստուելի կոր. Մառայ եմ ձեր յարգութեան:

— Երթաք բարեւ, չնորհալալ եմ ձեր տուած համարութիւններէն:

— Համբար, կանչէ նայինք սա՛ արջը:

— Բարեւ ձեզ, ո՞վ մարդ:

— Բարի եկար. . . ասան նայինք հոն, շատ մի՛ մօտենար քովս: . .

(Մնկերթ կենդանին առանց ածականի կը բարեւէ կոր, կարծես թէ անքակտելի սիրով կ'ապաւած հին և մտերիմ բարեկամներ ենք իրարու հետ:)

— Գուրը բրած աղբուկդ ի՞նչ էր. չի ձգեցիր որ վիշտովն հետ երկարօրէն բանակցէինք:

— Ես ալ անոր համար որոտում հանեցի որ այդ կենդանեղն հետ շատ աւելի և բարեկամարար չի խօսակցիք. վասն զի ետքէն թէ ձեզի և թէ ինձի մեծ միտաներ կրնայ հասցնել. կը կարծէք թէ ես օձին որ չափ խորամանկ, բանասիրու և բարեկարգ կենդանի ըլլալը չեմ գիտեր, մենք անառններու մէջ շատ փորձեր ենք այդ կենդանին: . .

— Գուռ ո՞ր կը բնակիք, Պ. Արջ:

— Մեր բնակութեան երկիրը շատ ընդարձակ է, Հիւսիսային բևեռի սառուցեալ ծովեղջերքները, Յիւլանախոյ և Սիպերիոյ ազատ լեռներն ու դաշտերը, Թաթարիստանի իստ անառնները, վերջապէս ո՞ր մէկն ըսեմ, ամեն տեղ մերն ըլլալուն պատճառաւ ուր որ ուզենք կրնանք բնակիլ:

— Եատուց ի վեր է որ հոս էք:

— Ո՛չ, դեռ նոր եկայ:

— Ո՞ր ճամբէն եկար:

— Ս. Բէթերոպուրիէն և Մօսկուայէն

անցնելով, հովիտայ իջայ. և քիչ մ'ալ այն կողմերը պտուղներէս ետքը հոս եկայ.

— Հարկաւ երկար ճամբորդութիւններ ըրած ըլլանուդ համար շատ հետաքրքրական բաներ տեսած ըլլալու էք. պատմեցէք նա. յինք Պ. Արջ:

— Ճամբորդութեանս մէջ թէպէտ և շատ բաներ տեսայ, բայց այդքան կարևորութիւն չունենալուն համար չեմ ուզեր դանդաղ երկարօրէն պատմել, այլ միայն մէկ զարհուրելի դէպքի մը հանդիսատես եղայ, որ շատ հետաքրքրական ըլլալուն պատճառաւ կը փափաքեմ դանի նկարագրել:

Կովկասիոյ բարձրաբերձ լեռները անցնելէս վերջը՝ հասայ քաղցր և պտղաբեր անտառ մը, ուր արդէն հոգնած և անօթեցած ըլլալուս համար ուզեցի քիչ մը հոգնութիւն առնելով փորս կշտացնել. Սոյն նպատակաւ ելայ ծառի մը վրայ և հաղիւ թէ քիչ մը պտուղ փրցուցի ուտելու, մէյմ'ալ ի՛նչ տեսնեմ:

... մէկ յղի գոմէշ մը՝ պռուտով ասդին անդին կը վազէր ու կը վազվաւտէր ձաք ծնանելու համար. վերջապէս գոմէշը ձաքը ճընանելուն պէս սկսաւ ետին չի նայելով մէկէն ի մէկ փախչիլ, կարծես թէ դինքը հալածող կար հոնկէց: Չափին կերպարանքը հեռուէն դիտեցի բայց շատ չի հաւանեցայ, վասն զի անճանաչ կենդանի մ'էր, և քանի շունչ կառնէր՝ այնչափ կը մեծնար. աս տեսնելով չէի համարձակիր քովը մօտենալու՝ վախճալով թէ չըլլայ անձիս փրատ մը բերէ: Այս կենդանին եօթը դուռն, վեց ոտք, և երկու պոչ ունէր, և ձեն ալ քիչ մը կոկորդիլոսի կը նմանէր: Յիշաւի շատ սոսկալի դաղան մ'էր, և ես ալ այնչափ դարհուրեցայ որ վախէս ձեռքը պտուղներս վար ինկան, անօթութիւնս բոլորովին մոռցայ ու ապշեցայ մնացի, կենտցըս մէջ այս անասի գաղան տեսած չունէի, մանաւանդ այսչափ շուտ մեծնալը հիանալի բան էր. դրեթէ 22 ժամուան մէջ 666 ոտք երկայնութեան հասաւ:

Այս ահադին գաղանը տեսնելուն պէս բոլոր անասուի բնակիչները իրար անցնելով սկսան սարսափիլ և խառնիճաղանճ ձայներով «Օ՛ն, օ՛ն, բա՛րեկամք, երթանք սա բաղնադըլու ճիւղը փարատենք, ոպոյ թէ ոչ մեր կեանքը վտանգի մէջ է» պռուտու: Այս բնուով, անտառի չորս կողմէն եօթը խումբ կենդանիներ ելան, այսինքն 36 առիւծ, 22 վիշապ, 25 վագր, 32 կով, 24 ցուլ, 16 գռմէշ, 73 արջ — ամենը 230 հաս հսկայ քուլամարտիկ, և մէկէն ի մէկ յիշեալ ճիւղովն շուրջը պատելով, ամեն կողմէն հարուածել սկսեցին. բայց անկեայ՝ ատոնց յարձակումէն առանց փրատ մը կրելու՝ կուտէր և կը խմէր:

(Ծանոթութիւն)

Ս. Բ. Կ.

ԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆԻՅԵՐ

Շահաւորութիւնը ամեն գերերէն զատ մինչև իսկ անշահաւորութեան գերերն կատարող լաւ գուսան մ'է:

Այլոց յաջողութիւններէն աւելի ոխալոյսն օգուտ կը քաղուի:

Սրտաբխի ցոյցերն մի՛ խաբուիր, վասն զի թէպէտեւ թմբուկն ալ շատ ձայն կը հանէ բայց հովով լիցուն է:

Գրութիւնները որձ և խօսքերը էգ են, բայց կովը իւր եղջիւրներէն կը բռնուի և մարդը իւր խօսքերէն:

Գինին խմելու համար գաւաթը կը լեցնեն իսկ միւրը սափորին տակը կը թողուն:

Փեղմէ ջուր ուղղալ աղքատին կաթ տուր:

Աւելի լաւ է ասորախառ ըլլալ քան թէ չքաւոր մը մերժել:

Քիչ տալ և միտիթարելը աւելի հաճոյ է քան թէ շատ տալ և յանդիմանել:

Փոթորիկի ատեն քեզ պատասպարող ծառերէք մի կարեւր:

Ծուլութիւնը անողորմ խորթ մօր մը կը նմանի որ իւր զաւակունքը անօթութեան մէջ կը թողու:

Աղքատին ընծան հարուստինէն աւելի դերադանց է:

Գիտութիւնը ծառ մ'է, որուն արմատը դոհացողութիւն և պտուղը հանգստութիւն է:

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ՄԸ ՏԵՍՈՒՁԸ

Ժամանակաւ Սանուց ընկերութիւն մը կար ետքին, Այս ընկերութեան նպատակն էր օգտակար գիրքեր ծախու առնելով թանգարան մը հաստատել: Այս ընկերութիւնը տեսուչ մը ունէր, որուն ալ նպատակն էր ընկերութեան համար հաւաքած գրաւորներ անկողնակալութեամբ ուտել: Այս Սանուց ընկերութիւնը օր մը կը փափաքէ իր պիւճէն աչքէ անցունել, ուստի և կը հրաւիրէ տեսուչը որ հաշիւները ներկայացունէ, հաշիւները ներկայացվելու երես չունենալով՝ տեսուչը առջի բերան կարեւոր չգտաւ անոնց ներկայացվելը, բայց ետքէն կը դիմանի ընկերութեան աղաչանոց և անոր խնդիրքը կը կատարէ: Հաշիւները երկու հաշար զրոյ մօտ բաց կը ցուցնեն:

— Երկու հաշար զուրուշը ո՛ւր է, կը հարցնէ ընկերութիւնը տեսուչին:

— Հոն է, կը պատասխանէ տեսուչը ընկերութեան, տեսարակին մէջ անցած է:

— Տեսարակին մէջը անցած է, բայց անտուկին մէջը չկայ:

— Ի՛նչ, կուզէիք որ անտուկին մէջըն ալ ըլլար, այն գուժարը ես իմ հաշարս անցուցի:

— Ո՛ր հաշարն է:

— Պատալի քառապի՛հ հաշարն է:

— Թանգարանին մէջ պատկերէ բաներ տալի դրոյր. մեր ընկերութեան կանոնադրութեանը մէջ՝ պատկերէ քառապի՛հ վերաբերեալ յօդուած մը չը կայ:

— Այո՛ չկայ, ան գուժարը ես կերայ, բայց դէ՛ռ մօտ չկերայ:

— Ի՛նչ ըսել է:

— Այո՛, կերած ժամանակս մաքէս դէշութիւն մը չանցուցի:

— Անճանաչելութեամբ կերար ըսել է:

— Այո՛, այո՛.

— Մենք քեզմէ ասանկ բան մը չենք յուսար:

— Ես կը յուսայի:

— Անանկ է նէ՛ գուրս ելէք հրամանքս նիդ:

— Դուրս կենեմ ես, բայց ինձի պէտ տեսուչ մը չէք կրնար դռնալ որ քիչ տեսնուան մէջ երկու հաշար զրոյ. շահ գոյացնէ ընկերութեան:

— Ո՛ւր է այդ շահը:

— Իմ ծախք ըրածս է տհա: Բայց գուր իմ ուտելուս ի՛նչ կը նայիք, բաւական է որ այդ շահը գոյացեր է:

— Շնորհակալ ենք:

Այս շնորհակալութեան վրայ տեսուչը կը նայի որ ա՛լ կարին նստել իր դուրծին չգար կենէ ճրագիզուն կուղայ:

Կիմանանք որ հիմայ ալ հոն ընկերութիւն մը հիմնելու կաշխատի եղեր:

Աստուած ասանկ յաղապներնը պակաս չընէ որ աղքերնուս մէջ ընթերցասիրութիւնը տարածվի:

ՓՈԽՍՈՒԹԻՒՆ

Անանկա շատ որկրամուղ տղայ մ'է. տուսնին մէջ անուշեղէն շիթոր կուտէ:

Երկու շաբաթ տուով Անանկա անուշեղէնի պահարանը բացաւ, (ուր դուռած էր ծիւսուսի խաչելութիւնը ներկայացնող գոճէ չին ված պղտիկ արձան մը և որ կարծես թէ կը հսկէր անուշեղէններուն վրայ) և բաւական անուշ ուտելէն վերջը պահարանը դռնեց:

Մայրը եղելութիւնը խնայալուն պէս առաւունք վրայ կը վազէ:

— Չարաճճի, դո՛ւ կերար անուշը:

— Ես կերայ մարիկ, կըսէ Անանկա:

— Աս անգամ կը ներեմ, բայց չըլլայ որ մէյմ'ալ ուտես:

Անանկա խող կանչելով ցատկելով դուրս ելաւ:

Երեք օր վերջը Անանկա նորէն դուրծեց այն յանցանքը:

— Դարձեա՛լ կերեր ես թշուառական:

— Ես չկերայ մայրիկ:

— Ի՛նչպէս չի կերար, ես չտեսայ բայց Աստուած տեսաւ ուտելը:

Անանկա նորէն խոտովանեցաւ և խաչելութեան պատկերին վրայ ծուռ ծուռ նայեցաւ:

Առջի օրը անուշեղէնը նորէն պակասած էր:

— Դարձեա՛լ կերած ես հէ՛է:

— Այ չկերայ:

— Սուս կըսես, Աստուած ըսաւ ինձի:

— Դուն սուս կըսես կոր:

— Լռէ՛, տեսեր է կրտսի կոր քեզի:

— Ինչպէ՛ս կրնայ տեսնել, քանի որ ես անոր գլուխը կարեր դրոյսան դրեր եմ:

Մայրը կը նայի արձանին վրայ և կը տեսնէ որ իր թխուրդը զլխաւում է:

Կնկան մէկը իւր երկը կը թունաւորէ:

Թունաւորեալը քննելու որոշված բժիշկը անոր աղիքներուն մէջ այնչափ թոյն կը գտնայ որ դատաւորներուն կըսէ:

— Թեզն մարդուն այնչափ թոյն տուեր է որով հինգ հազի կրնայ թունաւորվիլ:

— Իմ երկիս շատախել էր, հինգ հազի կրնայ կըսածը կուտէր, կը պատասխանէ կինը ոտք երնելով:

